

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 438/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **365.bank, a. s.**, Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, zastúpeného SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Štefánikova 8, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza č. k. 18Csp/31/2022-240 zo 17. mája 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením okresného súdu č. k. 18Csp/31/2022-240 zo 17. mája 2024, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom okresného súdu č. k. 18Csp/31/2022-221 z 8. marca 2024 zaviazal sťažovateľa (povinného) zaplatiť žalobkyni z titulu bezdôvodného obohatenia sumu 1 884,61 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 1 884,61 eur od 13. augusta 2022 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť 3. apríla 2024.

3. Následne okresný súd uznesením č. k. 18Csp/31/2022-227 z 12. apríla 2024 zaviazal sťažovateľa nahraďiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 1 154,61 eur. Sťažovateľ podal proti uzneseniu sťažnosť, ktorú okresný súd napadnutým uznesením zamietol.

II. Argumentácia sťažovateľa

4. Podstata sťažnostnej argumentácie spočíva v nesúhlase sťažovateľa s povinnosťou nahradiť trovy konania. Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že advokát žalobkyne na pojednávaní uskutočnenom 7. februára 2024 prehlásil, že ju zastupuje *pro bono*. Napriek bezodplatnému poskytnutiu právnych služieb však žalobkyňa prostredníctvom advokáta ešte pred vydaním meritórneho rozhodnutia zaslala súdu vyčíslenie trov právneho zastúpenia vo výške 1 346,07 eur, t. j. sumu presahujúcu 2/3 uplatneného nároku.

5. Sťažovateľ konštatoval, že žalobkyni bola priznaná náhrada trov konania výlučne z titulu trov právneho zastúpenia, ktoré však v skutočnosti nevznikli. Žalobkyňa reálne nevyňaložila žiadne výdavky na právne zastupovanie, keďže právne služby jej boli poskytnuté bezodplatne. Nie je preto naplnený definičný znak trov konania v zmysle § 251 Civilného sporového poriadku. Za daných okolností nemôže byť ani sťažovateľ *ad absurdum* zaviazaný na náhradu týchto neexistujúcich výdavkov.

6. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd zasiahol do jeho označených práv aj tým, že opomenul posudzovať účelnosť a nevyhnutnosť jednotlivých trov. Poukazujúc na právne závery ústavného súdu, sťažovateľ spochybnil priznanie trov konania za štyri úkony právnej služby, ktoré považuje za neúčelné. Okresný súd pri týchto úkonoch neskúmal ich súlad s legálnou definíciou a účelom náhrady trov konania. V odôvodnení zaujal podrobnejšie stanovisko výlučne k predžalobnej výzve. Na individuálne posúdenie a odôvodnenie účelnosti a nevyhnutnosti ostatných úkonov právnej služby rezignoval.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy) v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu o trovách konania. Okresný súd mal podľa názoru sťažovateľa priznaním náhrady trov právneho zastúpenia postupovať svojvoľne a arbitrárne.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

8. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach týkajúcich sa trov konania poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi prislúcha zásadne týmto súdom. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne preskúmava rozhodnutie všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (IV. ÚS 248/08, II. ÚS 569/2017). O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

9. Na druhej strane je aj rozhodovanie o náhrade trov integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

10. Podstata sťažnostnej argumentácie je založená na spochybňovaní samotného nároku žalobkyne na náhradu trov právneho zastúpenia, pričom sťažovateľ odkazuje na rozhodnutia ústavného súdu, ako aj na prehlásenie advokáta žalobkyne, že ju zastupuje bezodplatne. Na podporu jeho argumentácie má rovnako slúžiť aj zvukový záznam z pojednávania. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že ak sťažovateľ atakuje samotný základ nároku na náhradu trov konania, mal možnosť brániť sa proti nemu dostupnými prostriedkami právnej ochrany (odvolanie proti rozsudku okresného súdu), čo nevyužil. Z argumentácie sťažovateľa pritom vyplýva, že vyčíslenie trov konania zaslal advokát žalobkyne ešte pred vydaním meritórneho rozhodnutia, teda nepochybne možnosť brániť sa proti rozhodnutiu o nároku na náhradu trov sťažovateľ mal. Jeho ústavná sťažnosť smerujúca proti základu nároku na náhradu trov je preto neprípustná podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. d) tohto zákona.

11. Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia pri odpovedi na námietku o bezodplatnosti právneho zastúpenia odkazuje ústavný súd na ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Ústavný súd zastáva názor, že okresný súd zaujal jasné a dostatočné stanovisko k námietke sťažovateľa týkajúcej sa bezodplatnosti právneho zastupovania (body 13 a 14 napadnutého uznesenia).

12. Druhá sťažnostná námietka smerovala k spochybňovaniu nároku na náhradu trov konania za úkony právnej služby „*predžalobná výzva z 1. 8. 2022*“, „*zaslanie otázok na výsluch strany v domácom prostredí zo dňa 12. 10. 2023*“, „*návrh na vykonanie ďalšieho dôkazu a predloženie listinného dôkazu 15. 12. 2023*“ a „*ďalšie porada s klientom dňa 31. 1. 2024*“, ktorých náhrada bola žalovanej priznaná a ktoré sťažovateľ hodnotí ako neúčelné. Ústavný súd po komplexnej analýze napadnutého uznesenia, ako aj uznesenia súdneho úradníka, ktoré mu predchádzalo, aj

v kontexte danej sťažostnej námietky konštatuje, že nezistil žiadny dôvod na záver, že by okresný súd aplikoval relevantné ustanovenia procesného predpisu a podzákonnej normy ústavne nekonformným spôsobom v rozpore s právami vyplývajúcimi z označených článkov ústavy a dohovoru. Okresný súd v bodoch 15 a 16 napadnutého uznesenia ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil, prečo jednotlivé namietané úkony právnej služby považoval za účelne vynaložené trovy konania.

13. Pri výdavkoch spojených so zastúpením strany advokátom sa považuje za všeobecne akceptovateľnú ich potreba v súvislosti s vedením sporu. Za účelné a odôvodnené sa bez pochybností považujú výdavky na odmenu advokáta za podania vo veci samej, podania realizované na výzvu súdu a za zastupovanie na pojednávaní (SEDLAČKO, F. In: ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAČOVIČ, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 991.). Nie je však vylúčená ani ich korekcia súdom, ak by nebolo možné považovať jednotlivé výdavky za nevyhnutné na riadne uplatnenie alebo bránenie práva pred súdom, napr. pri zneužití práva na zastupovanie advokátom. To je však potrebné skúmať v každom prípade osobitne. Okresný súd, aplikujúc uvedené kritérium, špecifikoval dôvody, prečo považoval náhradu za dané úkony v danom prípade za zákonnú. Na tomto závere okresného súdu ústavný súd nepozoruje známky rozporu s rozhodovacou praxou, na ktorý by bolo potrebné reagovať sťažovateľom požadovaným zásahom.

14. Ústavný súd zároveň nie je v pozícii, aby prehodnocoval rozhodnutia všeobecných súdov o účelnosti a hospodárnosti uplatnených či priznaných trov konania. Argumentácia sťažovateľa, ktorá ústavný súd stavia pred takéto rozhodnutie, nemôže byť v princípe úspešná, pretože ústavný súd nie je ďalšou akoby opravnou inštanciou vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov o výške trov konania. Úloha ústavného súdu je iná, a to identifikovanie extrémnych vybočení v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, nie naprávanie jednotlivých nesprávností.

15. Ústavnému súdu po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia nezostalo iné, než len konštatovať, že sa okresný súd nedopustil ústavou zakázanej svojvôle, a teda ani neporušil ústavou zaručené práva, ktoré sťažovateľ označil v ústavnej sťažosti. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu:

16. Sťažovateľ porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu